

Työeläkevakuuttajien suositus ammatilliseen kuntoutukseen
liittyvien kustannusten korvaamisesta sekä
työkyvyttömyyseläkeratkaisun tai kuntoutuksen vaatimista
selvityksistä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta

1.1.2017 alkaen

Salomonkatu 17 B, 00100 Helsinki

www.tela.fi

**TYÖELÄKEVAKUUTTAJIEN SUOSITUS AMMATILLISEEN KUNTOUTUKSEEN
LIITTYVIEN KUSTANNUSTEN KORVAAMISESTA SEKÄ
TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKERATKAISUN TAI KUNTOUTUKSEN VAATIMISTA
SELVITYKSISTÄ AIHEUTUVIEN KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN (kohta 5)
1.1.2017 alkaen**

Oikeudesta ammatilliseen kuntoutukseen säädetään työeläkelaeissa. Ammatillisenä kuntoutuksena kuntoutujalle korvataan tämän suosituksen mukaan työkokeilusta, opiskelusta ja työhön valmistukseen aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi voidaan korvata palveluntuottajan tekemistä kuntoutujan kuntoutusselvittelyyn osallistumisesta aiheutuneita kuluja. Kuntoutuksesta aiheutuneet kustannukset korvataan tämän suosituksen mukaisesti ja korvauksien maksaminen on harkinnanvaraista. Suosituksen kohdissa on mainittu mihin kuntoutustoimintaan ohjeiden kohtia sovelletaan.

Työeläkevakuuttajat tukevat ammatillista kuntoutusta korvauksilla, jotka eivät välttämättä kata täysin kuntoutuksesta aiheutuneita todellisia kustannuksia.

Tämän suosituksen soveltamisesta yksittäistapaukseen kuntoutujan tulee olla yhteydessä omaan työeläkelaitokseensa.

Kuntoutusta hoitavan eläkelaitoksen tulee olla ajan tasalla kuntoutujan tilanteesta koko kuntoutuksen ajan. Erittäin tärkeitä yhteydenpito eläkelaitokseen on silloin, kun kuntoutussuunnitelma ei etene suunnitellusti.

Yleistä korvauksista

Kuntoutusetuudet saadakse opiskelijan on toimitettava eläkelaitokselle läsnäolotodistus sekä opintosuoritusote tai muu luotettava todistus opintojen etenemisestä lukukausien alussa. Työkokeilun osalta työeläkevakuuttajille on toimitettava allekirjoitetut työkokeilusopimukset.

Kuntoutujalle, joka on työkokeilussa, korvataan lakisääteiset välttämättömät vaatimukset erillisen harkinnan pohjalta (esimerkiksi hygieniapassi, rikosrekisteriote ja hepatiittirokotus).

Mikäli opinnot tai työkokeilu keskeytyvät viikoksi tai pidemmäksi yhtäjaksoiseksi ajaksi kuntoutujan tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta eläkelaitokselle. Jos ilmoitus keskeytyksestä laiminlyödään aiheuttomasti, maksetut korvaukset voidaan periä takaisin.

Työeläkekuntoutuksena korvataan Suomessa tapahtuvaa opiskelua ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Jos kuntoutuja kuitenkin suorittaa oppilaitoksen hyväksymän harjoittelun ulkomailla, korvataan harjoittelupaikan ja majapaikan väliset matkakulut kuten ne Suomessa olisi korvattu. Sen sijaan Suomesta harjoittelupaikalle aiheutuvia matkakustannuksia tai päivärahoja ei korvata.

1. Opiskelusta aiheutuvat kustannukset (opiskelu)

Opiskelun normikorvauksella tuetaan kuntoutujan tutkintoon johtavasta opiskelusta aiheutuvia kustannuksia. Normikorvauksella katetaan muun muassa oppikirjojen sekä välttämättömien opintovälineiden ja muiden opiskeluun liittyvien varusteiden

hankkimisesta sekä opinto-ohjelmaan sisältyvistä retki- ja opintomatkoista aiheutuvia kustannuksia. Tutkinto- ja näyttömaksut sisältyvät normikorvaukseen.

Normikorvausta maksetaan vain siltä ajalta, jonka opiskelu tavanomaisesti kestää. Mikäli opiskelu päättyy kesken lukukauden, on kuntoutujalla oikeus täyteen normikorvaukseen lukukaudelta, jos opiskelu on kestänyt vähintään kaksi kuukautta lukukaudesta.

Kuntoutujalle ei korvata koulutukseen hakeutumiseen liittyviä kustannuksia, kuten opiskelupaikan pääsykokeeseen liittyviä kustannuksia, matkoja koepaikkakunnalle, pääsykoekirjoja tai esimerkiksi opiskelupaikkaa varten tarvittavia lääkärinlausuntoja tai muita selvityksiä.

1.1 Normikorvaus opiskelusta aiheutuneista kustannuksista

Normikorvauksella korvataan ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon tai korkeakoulututkintoon johtava vähintään lukukauden kestävä opiskelu oppilaitoksessa sekä ammatillisista tutkintoon johtavista opinnoista.

Normikorvaus on 300 € lukukaudelta.

Koulutusmaksu opinto-oikeudesta voidaan kuitenkin korvata erillisen harkinnan perusteella.

2. Asunnon ja kuntoutuspaikan väliset matkat

Pääsääntöisesti kuntoutujalle korvataan vakituisen asunnon ja kuntoutuspaikan väliset matkat.

Asunnon ja kuntoutuspaikan väliset päivittäiset matkat korvataan, jos matkan pituus on yhteen suuntaan vähintään 10 kilometriä.

Säännöllisen vähintään kuukauden kestävästä opiskelusta tai muun ammatillisen kuntoutusohjelman aiheuttamat päivittäiset matkakustannukset korvataan kuntoutujalle kuukausittain **puolitettuna kilometrikorvauksen mukaisesti yhdensuuntaisen matkan perusteella** (puolet Verohallinnon verovapaista matkakustannusten korvauksista vuosittain antaman päätöksen määrästä eli **0,21 € vuonna 2017**).

Matkapäiviä yli 10 kuukaudessa

Mikäli matkakorvausta maksetaan koko kuukaudelta, korvausta laskettaessa kalenterikuukaudessa lasketaan olevan **21 opiskelupäivää**. Matkat korvataan **puolitettuna kilometrikorvauksen mukaisesti yhdensuuntaisen matkan perusteella**.

Esimerkki: Jos yhdensuuntainen matka opiskelu- tai kuntoutuspaikkaan on esimerkiksi 35 km ja matkapäiviä on yli 10 päivää kuukaudessa, korvataan matkakustannukset seuraavasti:

$$21 \text{ pv} \times 35 \text{ km} \times 0,21 \text{ €} = 154,35 \text{ €/kk.}$$

Matkapäiviä alle 10 kuukaudessa

Mikäli matkapäiviä on alle 10 päivää kuukaudessa, korvataan matkat **todellisilta matkapäiviltä puolitetun kilometrikorvauksen mukaisesti yhdensuuntaisen**

matkan perusteella.

Esimerkki: Jos matkapäiviä on kuukaudessa esimerkiksi kolme, käytetään päivien kertoimena kolmea.

$$3 \text{ pv} \times 35 \text{ km} \times 0,21 \text{ €} = 22,05 \text{ €/kk}$$

Korvaus edellyttää, että kuntoutuja toimittaa selvityksen matkan pituudesta. Välimatkat voidaan tarkistaa työeläkevakuuttajien toimesta verkossa julkisesti saatavilla olevista reittihakupalveluista (Fonecta.fi tai Google Maps).

Jos työkokeilussa, työharjoittelussa tai oppisopimuskoulutuksessa oleva kuntoutuja saa työnantajaltaan palkkaa, ei matkakustannuksia yleensä korvata. Matkakustannukset ovat tällöin normaaleja verotuksessa vähennettäviä kuluja.

3. Korvaukset vieraalla paikkakunnalla asumisesta

a. Asumiskustannukset

Kuntoutujalle, jolla on asumiskustannuksia sekä koti- että kuntoutuspaikkakunnalla asumisestaan, korvataan lisäkustannukset kuntoutuskuukausien ajalta Verohallituksen verovapaista matkakustannusten korvauksista antaman päätöksen mukaisella osapäivärahalta (= **19 € vuonna 2017**). Korvausta tarkistetaan aina kalenterivuoden alussa.

Korvauksen saaminen edellyttää, että työeläkevakuuttajalle on toimitettu selvitys lisäkustannuksista sekä kuntoutuspaikkakunnan asunnon vuokrasopimuksen kopio. Korvausta ei makseta, mikäli oppilaitos on järjestänyt opiskelijalle maksuttoman asunnon. Muita vieraalla paikkakunnalla asumisesta tai muuttamisesta aiheutuvia kustannuksia ei korvata.

Osapäivärahaa maksetaan 30 päivältä / kuukausi. Kuntoutuksen tai sen jakson alkaessa tai päättyessä kesken kalenterikuukautta, korvaus suoritetaan vain kuntoutuspäiviltä viikonloput mukaan lukien. Korvaus suoritetaan myös joululoman ajalta. Kesän ajalta korvaukseen on oikeus mikäli opinnot tai työkokeilu jatkuvat myös kesän ajan ja samalta ajalta on oikeus kuntoutusetuuteen. Mikäli asunnosta maksettava vuokra on pienempi kuin 30 x 19 euroa, maksetaan todellinen vuokra.

Alle kuukauden kestäväntä kuntoutusohjelman vaatiman oleskelun ajalta korvaus lisäkustannuksista on osapäivärahan suuruinen, jonka lisäksi kuntoutujalle korvataan majoittumiskuluja tositteiden perusteella **enintään 100 euroa / vuorokausi**.

b. Kotipaikan ja opiskelupaikan väliset matkat

Opintojen vuoksi vieraalla paikkakunnalla asuvalle korvataan **puolitetun kilometrikorvauksen mukaisesti yhdensuuntaisen matkan perusteella** kalenterikuukaudessa enintään neljä matkaa kotipaikkakunnalle, jos paikkakuntien välimatka on vähintään 70 kilometriä.

Esimerkki: Jos neljä matkaa kalenterikuukaudessa kotipaikkakunnalle ja matkaa 95 km **yhdensuuntaisesti** opiskelupaikka-kunnalta, jossa asunto, lasketaan seuraavasti:

$$4 \times 95 \text{ km} \times 0,21 \text{ €} = 79,80 \text{ €}$$

4. Eläkelaitoksen pyytämistä lisäselvityksistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen

Eläkelaitoksen erikseen pyytäessä työkyvyttömyyseläkkeenhakijaa /kuntoutujaa menemään tutkimukseen tai muuhun toimenpiteeseen, eläkelaitos korvaa pyynnön/maksusitoumuksen mukaisesti aiheutuneet lääkärintuoto- ja/tai muut tutkimuskustannukset.

Edellä mainittujen lisäselvityksien hankkimisesta aiheutuneet matkakustannukset korvataan joukkoliikenteen taksan mukaisesti. Jos julkisen kulkuneuvon käyttö ei ole mahdollista puuttuvien kulkuyhteyksien tai sairauden vuoksi, korvataan matkat puolitetun kilometrikorvauksen mukaisesti edestakaisilta matkoilta (= 0,21 € vuonna 2017).

Matkapäivistä aiheutuneet lisäkustannukset korvataan päivärahalta ja majoittumiskorvauksella seuraavasti:

- o Osapäivärahaa maksetaan, jos matka on kestänyt yli 6 tuntia, **19 euroa**.
- o Kokopäivärahaa maksetaan, jos matka on kestänyt yli 10 tuntia, **41 euroa**.
- o Päivärahaa maksetaan vain, mikäli toimenpiteistä aiheutuu lisäkustannuksia esimerkiksi ateriakustannusten muodossa.
- o Majoittumiskorvausta suoritetaan **enintään 100 euroa** matkavuorokautta kohden.

5. Lääkärintuotojen korvaaminen kuntoutustuen jatkohakemuksen yhteydessä

Työeläkelaitos korvaa työkyvyttömyyseläkkeenhakijalle kuntoutustuen jatkohakemukseen vaadittavan lääkärintuoton hankkimisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Pääsääntöisesti korvataan yksi B-lääkärintuoto ja lääkärikäyntimaksu kuntoutustuen jatkohakemuksen yhteydessä.

Korvaamista varten kuntoutustuenhakijan tulee toimittaa eläkelaitokselle lausunnon kirjoittamisesta ja lääkärisäkäynnistä kirjoitetut laskut ja muut kuitit. Tositteiden perusteella korvataan lausunnon hankkimisesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. Tarpeellisiksi tutkimuksiksi katsotaan tutkimukset, joita tarvitaan todentamaan eläkkeenhakijan toiminta- ja työkyky sekä ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuudet.

Alkuperäiset tositteet kustannuksista on toimitettava työeläkelaitokselle kolmen kuukauden kuluessa lausunnon kirjoittamisesta tai lääkärisäkäynnistä.

Lähtökohtaisesti seuraavia kustannuksia ei korvata:

- Matkakustannuksia lääkärintuoton hankkimisesta tai tutkimuskäynneistä
- Sairausten hoitoon liittyviä hoito- ja tutkimuskuluja
- Ensimmäisen eläkehakemuksen käsittelyyn tarvittavan B-lääkärintuoton kustannuksia.
- Muutoksenhakua varten toimitettujen lääkärintuotojen ja tehtyjen tutkimusten kustannuksia
- B-lääkärintuotokustannuksia, kun toistaiseksi myönnetyllä osatyökyvyttömyyseläkkeellä oleva hakee täyttä työkyvyttömyyseläkettä.

Voimaantulo

Tätä ohjetta sovelletaan **1.1.2017 jälkeen** toteutuvaan opiskeluun ja työkokeiluun, jos kuntoutujalle/työkyvyttömyyseläkkeenhakijalle on aiheutunut kustannuksia eläkeratkaisun tai kuntoutuksen vaatimista selvityksistä, jotka tämän ohjeen mukaan tulisi korvata.